

АВТОРЕФЕРАТ

випускної роботи Трипольського Кирила Вікторовича
(прізвище, ім'я, по батькові)

«ОРГАНІЗАЦІЯ АВТОКРЕДИТУВАННЯ В УКРАЇНІ»
(назва випускної роботи)

Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Актуальність. Актуальність дослідження визначається помітним спадом економіки в сучасній ринковій ситуації, скороченням банківського бізнесу, девальвацією гривні та дефіцитом кредитних ресурсів. На жаль, як банківський сектор в цілому, так і окремі його сегменти, в тому числі і споживче кредитування, потерпіли від економічної кризи, яка дещо призупинила їх поступальний розвиток. Насьогоднішній день, вітчизняні банки вимушені активізувати кредитні процеси, обмежуючись розміщенням коштів у вузькому колі відомих позичальників, контрольованих банком, а також кредитуванням торгово-посередницьких операцій. Враховуючи вищенаведені факти, вважаємо за потрібне розвивати напрямки діяльності, які стимулюють економічне зростання.

Аналітики переконані, що автокредитування залишається одним з найбільш гнучких і актуальних кредитних продуктів серед населення навіть в кризовий час. Багато в чому це зумовлено тим, що велика частина населення країни не може собі дозволити придбати транспортний засіб на свої поточні доходи у вигляді заробітної плати. Саме тому розробка надійних схем кредитування фізичних осіб набуває особливої актуальності в умовах все ще транзитивної економіки і порівняно невисокого рівня життя основної маси населення. Автокредитування як напрям споживчого кредитування ще не вичерпало еволюційного потенціалу і представляє чималий інтерес для наукового дослідження, що пояснює вибір теми дипломної роботи.

Під час вивчення та аналізу наявних публікацій та праць виявлено необхідність більш фундаментального вивчення теоретичних основ автокредитування, розгорнутого аналізу чинної ситуації на автокредитному

ринку, а також формування комплексного підходу до дослідження ризиків в даному сегменті споживчого кредитування.

Недостатнє теоретична та емпіричне опрацювання вищенаведених питань обумовили мету, основні завдання, об'єкт і предмет роботи.

Мета дослідження полягає у вивченні базового теоретичного фундаменту автокредиту, рекомендацій і практичних заходів щодо організації роботи банків України в даному сегменті кредитної діяльності та розвитку механізмів автокредитування як напрямку споживчого кредитування, які б сприяли зниженню рівня комплексного ризику.

Досягнення вищевказаної мети пов'язане з необхідністю вирішення наступних завдань:

- здійснити детальний аналіз кредитного процесу в автокредитуванні та розширити інструментарій управління його якістю;
- розкрити механізм роботи з простроченою заборгованістю і визначити ключові напрямки боротьби з нею;
- на підставі аналізу досліджуваних теоретичних джерел систематизувати теоретичні основи автокредитування;
- проаналізувати поточний стан вітчизняного ринку автокредитування;
- розробити рекомендації щодо вдосконалення механізмів в автокредитуванні;
- визначити ризик автокредитування з урахуванням специфіки даного напрямку кредитної діяльності з позицій комплексного вивчення.

Об'єкт дослідження – діяльність банків в автокредитуванні як сегменті споживчого кредитування в Україні.

Предмет дослідження – базові теоретичні базиси автокредитування, а також форми, методи і процедури, які відзеркалюють економічні відносини, що виникають при наданні автокредитів фізичним особам, тобто позичальникам.

Методологічним підґрунтям даного дослідження послужили

публікації, монографії та аналітичні праці вітчизняних і зарубіжних вчених і експертів у галузі роздрібно-банківської діяльності та автокредитування.

Для досягнення мети дослідження і вирішення впливаючих з неї завдань, в роботі були задіяні методи порівняльного аналізу, синтезу, абстрагування, історичний метод, системний підхід до дослідження ризику в автокредитуванні, а також математичні та графічні методи. Інформаційну базу дослідження формують нормативні акти України, які регламентують діяльність банків, страхових організацій, а також інші аспекти кредитних відносин; дані, опубліковані НБУ рейтинговими і консалтинговими компаніями, наукові джерела у вигляді статей з авторитетних періодичних видань на досліджувану тематику, в тому числі в електронному вигляді, а також теоретичні та емпіричні дослідження вітчизняних і зарубіжних науковців.

У *першій частині* роботи нами було досліджено сучасну специфіку розвитку економіки України, різновиди автокредитування, теоритичні поняття, практичне впровадження автокредитування. Виконання окресленого завдання було поставлене в рамки з'ясування значення термінів «роздрібний банківський продукт» і «автокредит». Принциповим, на наш погляд, питанням є визначення споживчого кредиту, як банківського продукту. Будучи комерційною організацією, спрямованою на одержання прибутку, банк, так само як і будь-яка подібна йому організація, здійснює певний перелік операцій, які призводять до конкретного результату, або продукту своєї діяльності.

Поняття банківського продукту є базисним у банківській справі. Опрацювання та аналіз спеціалізованої літератури, присвяченої цьому питанню, дозволяє розкрити декілька думок на визначення даного терміну.

Банківський продукт - означає сукупність операцій і угод, спрямованих на задоволення конкретної потреби клієнта, закріплених банківськими регламентами і маючим певні якісні, кількісні та цінові параметри.

Автокредит – один із багатьох банківських продуктів на ринку споживчого кредитування. На сьогоднішній день, автокредит, представлений на ринку асортиментом різних схем, є одним з найпопулярніших кредитних продуктів, який займає останнім часом значну частку вітчизняного ринку споживчого кредитування.

У *другому розділі* розглянуті характеристики автокредитування, які виділяють його від загальної маси роздрібних кредитних послуг населенню. Мова йде про те, що цільовий характер позичає вартості, а також обмеження права власності позичальника на транспортний засіб, що купується, договором застави. В такому випадку виключається нецільове використання позикових коштів та здійснюється часткове транспонування ризиків на об'єкт застави у вигляді автомобіля, що купується, який підлягає обов'язкових процедур страхування та постановки на облік, що в сукупності веде до зниження ступеня ризику кредитної угоди. Також розглянуті ризики автокредитування які полягають в можливості реалізації під дією зовнішніх і внутрішніх факторів негативних подій, що призводять до втрати банку як економічного суб'єкта та пов'язаних переважно з невиконанням позичальником зобов'язань перед банком, несприятливим станом автомобільної галузі та автомобільного ринку в країні, а також порушенням положень договору застави й вчиненням шахрайських операцій з об'єктом кредитування.

Проведено оцінку кращих кредитних програм на купівлю іномарки, розглянуто кращі кредитні програми на купівлю нового вітчизняного авто, визначено питому вагу портфелю автокредитів у динаміці валових кредитів, наданих домашнім господарствам, проаналізовано динаміку та структуру портфелю кредитів фізичних осіб.

У *третьому розділі* ми порівняли середні відсоткові ставки по автокредитуванню України з такими країнами, як США, Канада, Польща, Німеччина. Установлено, що основною причиною такої різниці є різниця в ставках рефінансування. На прикладі ставки рефінансування порівняно

Україну і США. Ставка рефінансування як розмір відсотків в річному обчисленні, що підлягає сплаті центральному банку країни за кредити, в Україні сягає 14,5%, а у США – 0,25%. Це можемо пояснити тим, що ринкова економіка США розвивається дещо довше у порівнянні з вітчизняною. Але важливо наголосити, що ставка рефінансування в США вже не змінюється 6 років, а Україна, навпаки, використовує її для регуляції інфляції, проте, не зовсім вдало. Безумовним є те, що розмір ставки напряму залежить від інфляції (за 2017р. інфляція в США склала 1,88% та за останні років 10 не перевищувала 3%), а також від загального стану економіки. Такі твердження пояснюють те, що не може бути і мови про дешеві кредити в Україні.

Оцінено основні переваги програми «Buy back», розрахована економічна ефективності від застосування програми «Buy back». Розглянуто методичні інструментарії супроводу кредитного процесу в автокредитуванні.

Ключові слова: банк, банківській продукт, автокредитування, кредитор, позичальник, економіка, ризик, споживач, автомобіль, кредит, відсоток, ставка, ліміт.